

Quinari i Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors

Besalú 2009

www.dolorsdebesalu.cat

VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ

*Us demanem,
Mare de Déu i mare nostra,
que sentim sempre la pau del Senyor.
Que la nostra mirada sigui sempre neta i clara.
Que els nostres llavis pronunciïn només
paraules netes i d'encoratjament.
Que el nostre pas sigui ferm,
i la nostra actitud valenta.
Que les nostres mans siguin generoses per
donar i prudents per rebre.
Que el nostre cor estigui sempre obert
per estimar tothom.
Que els nostres passos ens dirigeixin
cap allà on podem ser útils.
Que la nostra vida sigui radiant i generosa,
com la vostra,
Mare de Déu.*

Des de molt petita, quan vivia a l'Era d'en Xiua, venero la festa de la Mare de Déu dels Dolors. Recordo de llavors que ajudava el meu pare, en Josep Juanola, (en Pep Viu) a vestir-se d'estaferm cada any i que amb la meva mare, la Margarida Garriga, assistíem a tots els actes que es feien en honor a la Verge.

L'any 1953 vaig entrar a viure a Can Fidel i em vaig trobar amb una família molt devota en la qual els homes eren membres, o ho havien estat, de la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors. Primer en va ser el meu sogre, en Josep Balés (en Pep Fidel) i després el meu marit en Joan Balés (en Joan Fidel) i això em va fer participar encara més en aquesta festa que sempre ha estat, és, i espero que ho sigui en endavant, una bona barreja equilibrada de devoció i de tradició popular besaluenca.

Aquest any he tingut l'alegria i l'honor de ser designada priora de la nostra Congregació, la de la Mare de Déu dels Dolors. De cap manera podia negar-me a aquest oferiment que em van fer des de la Junta de la Congregació. Primer, perquè em va satisfer molt que haguessin pensat en mi, però també, i sobretot per això, perquè el meu marit, que va ser prior l'any 1988, dos anys abans de morir, havia lluitat molt perquè les dones poguessin participar igual que els homes en el actes de la nostra festa en honor de la Verge Dolorosa.

Avui, des del meu lloc de prior, el que vull compartir amb tots vosaltres, congregants i no congregants, és que us animeu a participar dels actes que es faran al llarg de tota la setmana i especialment a la processó del divendres al vespre.

Entre tots plegats farem, una vegada més, que la diada de la Mare de Déu dels Dolors sigui una veritable diada de germanor i de solidaritat envers la Verge que venerem i que vetlla per tots nosaltres.

Maria Juanola i Garriga

Prior

Maria Juanola i Garriga

Nascuda a Besalú el 26 de juny de 1930.

Professà de congregant el 9 d'abril de 1954.

Comissaris

- Isaac Puigdemont i Balés
- Mireia Masias i Vallmajó
- Bibiana Cruz i Balés
- Daniel Balés i Juanola
- Lola Balés i Gibrat
- Francisqueta Balés i Gibrat
- Alfons Balés i Gibrat

Invitació

Voldria compartir amb tots vosaltres la gran alegria de viure la Festivitat de la Mare Dolorosa. És per això que us convido a tots els actes que es celebrin en honor a la Verge dels Dolors.

Programa d'actes del Quinari i de la Festivitat

Divendres, dia 27: Celebració Comunitària de la Penitència a les 8:30 h. del vespre a Sant Vicenç.

Del 30 de març al 3 d'abril de 2009

Dilluns, dia 30: A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
vespre Predicador: **Mons. Francesc Pardo Artigas**, bisbe de Girona.

Dimarts, dia 31: A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
vespre Predicador: **Mn. Josep M. Amich Raurich**, rector de Serinyà.

Dimecres, dia 1: A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
vespre Predicador: **Mn. Pere Bellvert Morente**, Vicari judicial i canonge de la catedral de Girona.
A les 10, acte cultural a Sant Julià.
–Presentació del DVD interactiu a càrrec de Víctor Puig i Compta, *LA SETMANA DELS DOLORS A BESALÚ*.

Dijous, dia 2: A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
vespre Predicador: **Mn. Eudald Vilà Canal**, Capellà de l'Hospital Sant Jaume d'Olot i Prior i Corrector Emèrit de la VCMDDB.

Divendres, dia 3 - FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

matí A les 12, *MISSA SOLEMNE*, amb acompanyament d'orquestra i cant dels Goigs.

Seguidament, el prior de l'any passat, Mn. Eudald Vilà i Canal, farà lliurament del penó al prior d'enguany, la Sra. Maria Juanola i Garriga.

tarda A 2/4 de 5, conclusió del Quinari, amb Corona dels Dolors, cant de la *Salve* pel cor d'apòstols i sermó.
A 2/4 de 6, entrada i professió de congregants.

vespre A les 7, missa, amb acompanyament del Cor Parroquial.
A 2/4 de 9, el cos d'Estaferms i el Maniple de Manaies desfilaran per diferents carrers de la població i aniran a cercar el prior i les autoritats de la vila, respectivament.

Tot seguit, a la plaça de la Llibertat, es lliurarà un guardó a:

David València i Buixeda, i a Jaume Pont i Colom del Maniple de Manaies, i a Jordi Hurtós i Rovira, i a Gerard Portas i Balateu del cos d'Estaferms, i a l'Alfons Oller i Sala del grup dels Jueus, en reconeixement pels seus quinze anys de participació a la processó de Besalú.

A continuació es dirigiran cap a l'església de Sant Pere amb l'assistència a la Processó del Sr. Bisbe Mons. Francesc Pardo Artigas.

A les 9, sortida de la *PROCESSÓ*, que seguirà l'itinerari acostumat, pels carrers i les places de la vila. A la plaça de la Llibertat, el cor d'apòstols cantarà, com cada any, la *Salve*, amb acompanyament d'orquestra. Seguidament la processó continuarà per fer l'entrada a l'església de l'antic monestir de Sant Pere.

Al final de la processó, s'entregarà un present a Rosa Ramon i Ros en reconeixement pels seus quinze anys de participació a la processó.

Processó dels Dolors

Personatges

JESÚS

Antoni Casabó i Majó

APÒSTOLS

Fidel Balés i Juanola
Ernest Bassols i Lladó
Joan Corominas i Sala
Manel Fernández i Brugués
Jordi Gran i Umbert
Francesc Grau i Gratacós
Narcís Lagares i Corominas
Emili Oromí i Montagut
Jaume Riu i Roura
Miquel Torrent i Caritg
Xavier Torrent i Fuentes
Daniel Viñas i Juanola

ACOMPANYANTS COR D'APÒSTOLS

Sergi Díaz i Muñoz
Joan Grèbol i Roura
Francesc Mas i Serra
Jordi Pèlachs i Farcy

DIRECTOR

Jaume Cristau i Brunet

CANT DE LA PASSIÓ

Josep Planella i Jou

CORNETA

Salvador Buch i Castañer

VERÒNICA

Rosa Ramon i Ros

JESÚS

Eloi Puigdemont i Balés

CIRINEU

Eduard Bellapart i Rubert

JUEUS

Miquel Àngel Mateos i Jiménez
Alfons Oller i Sala
Bibiana Cruz i Balés
Jordi Jordà i Segura
Xavier Vila i Sala
Anna Jordà i Mas

PORTADORS DEL SANT CRIST

Josep Farcy i Costa
Jordi Boix i Serra
Lluís Teixidor i Teixidor
Josep Maria Rost i Felip
Lluís Teixidor i Torra

PORTADORS DE LA MARE DE DÉU

Santiago Gratacós i Quintana
Andreu Prujà i Roca
Aquest any són portadors els veïns del Passeig
Pare Jaume Pujiula.

Formació d'Estaferms

CAPITÀ

Joan Cabratosa i Pla

ABANDERAT

Emili Carrasco i Sánchez

BANDA

Tambors:

Àngel Sánchez i Herreros
Lluís Torrent i Bach
Marc Vaquero i Garrido
Joan Frigola i Torrent
Jesús Banal i Navarro
Lluís Busquets i Ferrés

Bombos:

Albert Juanola i Quintana
Francesc Ferrés i Vergés
Adrià Vázquez i Vives

Flautes:

Irene Bartolí i Juanola
Mireia Dòsil i Bonmatí
Teresa Argelés i Pairó
Maria Solavera i Pons
Natàlia Vergés i Cruz
Imma Juanola i Argente
Cora Masmitjà i Roura
Jessica Mazzioti Corominas
Maria Vázquez Vives
Júlia Masmitjà Roura

SOLDATS:

David Brunzel i Casals
Jordi Boix i Juanola
Pere Ventura i Mas
Josep M. Lagares i Roset
Guillem Gratacòs i Roca
Jordi Pujolar i Senpau
Ferran Cuevas i Boix
Gerard Portas i Balateu
Jordi Hurtós i Rovira
Xavi Lagares i Puig
Jordi Solà i Codony
Eloi Masoliver i Soler
David Buch i Perez
Jonatan Porras i Córdoba
Francesc Solavera i Pons
Pol Trunyó Torcal

RESERVES

Lluís Rubirola i Juncà
Joan Molas i Teixidor

Arrengladors

Octavi Balés i Juanola
Jordi Juncà i Parés
Núria Vilarrasa i Estela
Ramon Juncà i Gratacós
Marc López i Alabert
Meritxell Vaquero i Juanola

Gemma Guix i Feixas
Mireia Juncà i Genové
Tània Murillo i Juanola
Eduard Juncà i Parella
Alba Riera i Guix
Montse Rubirola i Juncà

Formació del Maniple de Manaies

POTENTIORS

Àlex Torres i Pleite
Albert Vidal i Peracaula
Lluís Trayter i Puig
Marc Lagares i Palacios

AQUILIFER

Pere Sànchez i Banal
Roger Carreró i Coromines

SIGNIFER BANDA

Jordi Farcy i Bermejo
Marc Cortada i Canals

BANDA TIMBALERS

Vicenç Bosch i Juanola
Quim Casellas i Jou
Isaac Jarillo i Bonete
Lluís Juncà i Parés
Narcís Lagares i Gamero
Ricard Serra i Regalat

BANDA BOMBOS

Quim Carreró i Busquets
Jordi Falgarona i Bertran
Antonio Luengo i López

BANDA PIFRES

Jordi Balateu i Sarola
Clàudia Batlle i Pont
Estefania Batlle i Pont
Enric Guardiola i Pijaume
Regina Juncà i Ramon
Enric Rost i Felip
Francesc X. Sala i Brunsó
Cristina Torres i Pleite
Miquel Vilagran i Viñas

COMANDAMENT

Jesús Batlle i August

ORDRES

Manel Juncà i Ramón

SIGNIFER OPTIADA

Jaume Pont i Colom
Roger Sucarrats i Masgrau

OPTIADES

Marc Brunet i Bragulat
Pere Carreró i Busquets
Ferran Duran i Abulí
Arnau Fàbrega i Ramón
Joan Ferrés i Costa
Joan Genebat i Ribera
Jordi Ginestera i Sarola
Joaquim Grau i Castanyer
Jacint Güell i Sánchez
Jordi Lagares i Roset
German Mas i Hormigo
Bernat Parés i Figueras
Albert Pla i Planas
Joaquim Quintana i Vilà
Francesc Reig i Saubí
Carles Reixach i Estañol
Ramon Rodríguez i Ortiz
Miquel Sucarrats i Portella
Jordi Teixidor i Peracaula
Genís Tenas i Mañas
Àlex Torres i Sánchez
Albert Trayter i Puig
David Valencia i Buixeda

ESTENDARD MANIPLE

Nacho Armillas i Guardiola
Martí Guillamet i Comamala
Martí Guillamet i Gala

RESERVA OPTIADA

Eduard Bellapart i Rubert

Taules de puntuació de plantilles

Manaies

En actiu en els anys	1970-2008	2009	Total
1 Jesús Batlle i Auguet	37	1	38
2 Pere Carreró i Busquets	32	1	33
3 Jordi Lagares i Roset	32	1	33
4 Àlex Torres i Sánchez	30	1	31
5 Narcís Lagares i Gamero	29	1	30
6 Joaquim Casellas i Jou	26	1	27
7 Enric Guardiola i Pijaume	25	1	26
8 Pere Sánchez i Banal	25	1	26
9 Martí Guillamet i Comamala	25	1	26
10 Miquel Vilagran i Viñas	24	1	25
11 Carles Reixach i Estañol	24	1	25
12 Miquel Sucarrats i Portella	24	1	25
13 Xavier Sala i Brunsó	23	1	24
14 Lluís Juncà i Parés	22	1	23
15 Joaquim Carreró i Busquets	22	1	23
16 Antonio Luengo i López	22	1	23
17 Ricard Serra i Regalat	20	1	21
18 Jordi Falgarona i Bertran	18	1	19
19 Vicenç Bosch i Juanola	18	1	19
20 Jordi Balateu i Sarola	17	1	18
21 Enric Rost i Felip	16	1	17
22 Joan Genebat i Ribera	16	1	17
23 Estefania Batlle i Pont	16	1	17
24 Jacint Güell i Sánchez	15	1	16
25 Joaquim Grau i Castañer	15	1	16
26 Jordi Teixidor i Peracaula	15	1	16
27 Joan Ferrés i Costa	15	1	16
28 Francesc Mas i Serra	15	1	16
29 David València i Buixeda	14	1	15
30 Jaume Pont i Colom	14	1	15
31 Ramon Rodríguez i Ortiz	13	1	14
32 Regina Juncà i Ramon	13	1	14
33 Manel Juncà i Ramon	10	1	11
34 Martí Guillamet i Gala	10	1	11
35 Albert Vidal i Peracaula	9	1	10
36 Jordi Farcy i Bermejo	9	1	10
37 Jordi Ginestera i Sarola	8	1	9
38 Nacho Armillas i Guardiola	7	1	8
39 Arnau Fàbrega i Ramon	7	1	8
40 Isaac Jarillo i Bonet	7	1	8
41 Clàudia Batlle i Pont	6	1	7
42 Francesc Reig i Saubí	6	1	7
43 Albert Pla i Planas	6		6
44 Marc Lagares i Palacios	5	1	6
45 Albert Trayter i Puig	4	1	5
46 Cristina Torres i Pleite	4	1	5
47 Roger Sucarrats i Masgrau	4	1	5
48 Roger Carreró i Coromines	4	1	5
49 Àlex Torres i Pleite	3	1	4
50 Lluís Trayter i Puig	3	1	4
51 Bernat Parés i Figueras	2	1	3
52 Marc Brunet i Bragulat	2	1	3
53 Joaquim Quintana i Vilà	2	1	3
54 Genís Tenas i Mañas	2	1	3
55 Marc Cortada i Canals	2	1	3
56 Sasha Falgueras i Pla	2	1	3
57 Germán Mas i Hormigo	1	1	2
58 Ferran Duran i Abulí	1	1	2

Estaferms

En actiu en els anys	1970-2008	2009	Total
1 Joan Cabratosa i Pla	30	1	31
2 Àngel Sánchez i Herreros	25	1	26
3 David Brunzel i Casals	24	1	25
4 Albert Juanola i Quintana	22	1	23
5 Francesc Ferrés i Vergés	21	1	22
6 Jordi Boix i Juanola	20	1	21
7 Guillem Gratacòs i Roca	19	1	20
8 Ferran Cuevas i Boix	19	1	20
9 Jordi Pujolar i Senpau	19	1	20
10 Pere Ventura i Mas	17	1	18
11 Mireia Dòsil i Bonmatí	16	1	17
12 Teresa Argelés i Pairó	16	1	17
13 Imma Juanola i Argente	16	1	17
14 Lluís Torrent i Bach	16	1	17
15 Josep M. Lagares i Roset	16	1	17
16 Irene Bartolí i Juanola	15	1	16
17 Xavi Lagares i Puig	15	1	16
18 Jordi Hurtós i Rovira	14	1	15
19 Gerard Portas i Balateu	14	1	15
20 Natàlia Vergés i Cruz	13	1	14
21 Emili Carrasco i Sánchez	11	1	12
22 Joan Frigola i Torrent	9	1	10
23 Maria Solavera i Pons	6	1	7
24 Marc Vaquero i Garrido	6	1	7
25 Jordi Solà i Codony	5	1	6
26 Eloi Masoliver i Soler	5	1	6
27 David Buch i Pérez	4	1	5
28 Jonatan Porras i Córdoba	4	1	5
29 Jesús Banal i Navarro	4	1	5
30 Francesc Solavera i Pons	3	1	4
31 Cora Masmitjà i Roura	3	1	4
32 Adrià Vázquez i Vives	2	1	3
33 Lluís Busquets i Ferrés	2	1	3
34 Pol Trunyó Torcal	2	1	3
35 Jessica Mazzioti Corominas	2	1	3
36 Maria Vázquez i Vives	2	1	3
37 Júlia Masmitjà i Roura	2	1	3
38 Lluís Rubirola i Juncà	1	1	2
39 Joan Molas i Teixidor	1	1	2

Membres que han passat a la reserva

En actiu en els anys	1970-2008	Total
Manel Ramon i Sánchez	32	Reserva
Antoni Robles i López	31	Reserva
Josep Lagares i Gamero	25	Reserva
Juan Balateu i Gelada	23	Reserva
Jordi Sala i Brunsó	22	Reserva
Juan Estela i Roura	17	Reserva
Xavier Guardiola i Teixidor	17	Reserva
Francesc Mas i Serra	15	Reserva
Martí Gironell i Gamero	10	Reserva
Juan Comas i Tubert	6	Reserva
Isaac Puigdemont i Balés	6	Reserva
Marina Fàbrega i Ramon	3	Reserva

Moviment de la Congregació dels Dolors

Congregants que van professar el 2008

HOMES

Salvador Buch i Castanyer
Roger Galceran i Surina
Lluc Guix i Mir
Arnau Martin i Gratacós
Pol Matamala i Luengo
Dani Molas i Teixidor
Lluís Rubert i Fauró
Àlex Torres i Pleite

DONES

Maria Colomer i Gorgoll
Teresa Colomer i Homs
Mercè Gratacós i Mulleras
Luisa López i Martino
Sandra Planella i Vergés

Aspirants a congregant admesos durant el 2008

HOMES

Àlex Clemente i Chueca
Marc Font i Falgàs
Albert Juanola i Sánchez
Josep Planella i Jou

DONES

Montserrat Alguerri i Riera
Maria Guardiola i Ros
Anna Jordà i Mas
Paula Torrent i Serra
Gloria Vázquez i Vives
Emma Vilagran i Leal

Congregants morts durant el 2008, per les ànimes dels quals es celebrarà la missa els dies següents

Maria Teresa Pujolar i Roca	dia 28, a les 19 hores
Montserrat Prat i Ros	dia 29, a les 12 hores
Joana Vergés i Puigvert	dia 30, a les 20 hores
Maria Masbernat i Pont	dia 31, a les 20 hores
Consol Gayolà i Tarrades	dia 1, a les 20 hores
Joaquim Balateu i Miquel	dia 2, a les 20 hores
Judith Oliveras i Serra	dia 3, a les 12 hores
Loreto Fàbrega i Bassaganya	dia 3, a les 19 hores
Arnau Abulí i Fàbrega	
Florinda Roca i Huguet	dia 4, a les 19 hores
Pere Sarola i Rubert	dia 5, a les 12 hores

Bateigs

Pau Serra i Bauzó

Martí Moliner i Guinó

Marçal Vaquero i Escalona

Martina Malagelada i Duran

Marina Rodríguez i Palomeras

Lídia Lozano i Rovira

Joana Vinyoles i Casademont

Maria Ribas i Sibecas

Júlia Campolier i Ramon

Jordi Teixidor Vergés,

Ariadna Albertí Iglesias,

Anna Riol Arrey

Emma Serra Sanchez

Adrià Barberí Dosil

Pau Cufí Pineda

Marc Planella Comalada

Marc Sanchez Velasco

Matrimonis celebrats a la Parròquia de Besalú

Albert Requena i Corcoy amb Marta Marzá i Ruiz

Jordi Pujol i Puigdemont amb Blanca Moreno i Triguera

Ivan Bayo i Boix amb Mònica-Manuela Camps i Toríbio

David De Toro i Colinet amb Gemma Costejà i Planella

Luca Lenzini amb Laura Garcés i Ciurana

Jerone Roger i Rabin amb Isabel Coromina i Sadurní

Francesc-Xavier Collell i Arjona amb Mireia Bosch i Roura

Jordi Santos i Merayo amb Susanna Mejías i Montoro

Ernest Millán i Isern amb Sílvia Martínez i Losas

Xavier Roldán i Sabido amb Judit Casañas i Fraile

Francisco-J. Morera i Salvat amb Anna M. Targarona i Isamat

James-Anthony Langan amb Jane-Catherine Moynihan

Narcís Reixach i Camps amb M. Teresa Rigart i Cruz

Defuncions

Pere Bartolí i Roura (89 anys)

Lluís Jordà i Vila (87 anys)

Margarida Plana i Hurtós (73 anys)

Joan Giral i Serra (87 anys)

Judith Oliveras i Serra (33 anys)

Enric Llansola i Pastoret (86 anys)

Joan Pastoret i Soler (89 anys)

Lluís Bertan i Abulí (89 anys)

Jesús Masias i Gironès (82 anys)

Joaquim Balateu i Miquel (73 anys)

Joana Vergés i Puigvert (80 anys)

Jerónimo Pedrosa i Jiménez (66 anys)

Antonio Muelas i Callejón (85 anys)

Carles Verdaguier i Juvanteny (71 anys)

Maria Cros i Cambras (90 anys)

Pere Sarola i Rubert (80 anys)

Maria Teresa Pujolar i Roca (69 anys)

Maria Masbernat i Pont (84 anys)

La festa de la Mare de Déu dels Dolors, a Besalú, és diferent. Havia tingut ocasió, per proximitat, de veure la processó d'Amer i la de Banyoles. Molt bé, molt participades, amb aquell aire seriós i de joia continguda amb què es celebra aquesta festa.

Fa uns anys, però, i també per proximitat, vaig tenir la sort de veure el pas de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. En recordo la gran participació del poble. Vaig creure que el poble era a processó, mentre que els que miràvem érem forans. Feia la impressió que cadascú sabia el que havia de fer: manaires, els/les portadors/es de ciris, estaferms, portadors del Crist, portadors/es de la Mare de Déu dels Dolors i el prior. Recordo la Plaça il·luminada pels ciris, tothom pregant amb el cant de la *Salve* i com, novament, la processó continuava cap al monestir de Sant Pere. Sempre a pas lent, amb silenci, recolliment interior, fent costat a la Mare, MARIA, amb el Fill a la falda, esperant l'esclat de la resurrecció, la PASQUA.

La processó em fa pensar en la vida cristiana: cada dia tenim les nostres preocupacions i cabòries, però els cristians tenim clar el que hem de fer. A cada pas, no podem deixar de viure estimant i servint els nostres més propers i a tothom. Viure sense egoismes no és fàcil i a vegades se'ns fa dur. És llavors que la Mare de Déu dels Dolors ens recorda que sempre hi ha esperança, que tot el que ens passa és passatger, que també tenim segur l'esclat de vida per sempre.

Que la festa de la Mare de Déu dels Dolors ens encoratgi novament a fer cada dia el que ens cal i fer-ho amb joia.

Mn. Marturi Pla Carré
Corrector de la VCMDDB

María Juanola i Garriga, pendonista 2009

Quan vaig entrar a Can Fidel, vaig observar l'omnipresència d'en Joan Balés i Gibrat, prior del 1988. En Joan Fidel, membre del Centre Excursionista Besalú i muntanyenc, mort el 7 de juliol del 1990 en un accident al Massís del Montblanc, és l'enyorat espòs de Maria Juanola i Garriga, pendonista de l'edició del 2009 de la processó de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. Maria Juanola és la primera dona escollida prior –deixeu-m'ho dir així de solemne, en comptes de priora– de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú de l'any 2009.

Els de Can Fidel tenen aquest agosarament eixebrat de l'innovador. En Joan era un home de seny, però progressista, vull dir modern, dels de mirada posada lluny. La Maria és filla del llegendari Pep Viu. En Joan Balés va prendre una decisió transcendental en la història de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. Va ser el 1988. Per primer cop dues dones, les filles de Joan Balés i de Maria Juanola, la Margarida i la Rosa Maria, van portar la borla del penó. Abans, des del 1699, només ho havien fet homes.

—«No he fet mai res d'aquestes coses. Mai no m'han fet entrevistes. Vol dir que comencem a ser vells.»

—Això depèn: Quants anys teniu?

—«Vaig néixer el 26 de juny del 1930. Ja tinc vuit néts, i cinc fills.»

—Sou molt jove, per haver vist el retaule sencer.

—«Tenia sis anys quan van cremar la capella dels Dolors. Recordo vagament quan van cremar l'altar major.»

Maria Juanola i Garriga al costat de la figura de Sant Joan Baptista que tenen a l'entrada. Era d'en Pep Fidel, que el seu padrí ja li havia deixat.

—Ara sou la pendonista, la primera dona nomenada pel càrrec de prior de la processó.

—«Encara m'agradaria tenir-ho més clar. Saps què em fa por?»

—No. Que dubteu?

—«No. Tinc por de no poder portar el penó.»

—Si és per això, ja us ajudarem. A més, teniu cinc fills.

—«Les dues noies portaran les borles; de fet, quan en Joan va ser prior ja les van dur elles. Sempre els havia dit: 'Quan sigui prior, portareu les borles'. Ell ja va ser prior amb aquesta condició. I la hi van acceptar. Van ser les primeres dones a

portar les borles. Després, l'any següent, ho va ser el farmacèutic i les van dur les seves filles.»

—Ho recordo com una cosa normal, tot i que la premsa ho va destacar, com podem comprovar amb aquests retalls que teniu guardats a l'àlbum de records que va fer del dia dels Dolors del 1988.

—«Això va ser el que em va fer decidir a mi: Ell ja lluitava perquè les dones ho fossin i hi fossin. Dir no hauria estat anar en contra del que ell pensava.»

—Serà com un homenatge a en Joan.

—«L'hi faig cada dia. Cada dia l'homenatjo. Al primer moment vaig dir un no rotund. La Margarita i en Tavi em van dir: 'Ho has dit molt de pressa, t'ho has de rumiar: vols dir que al pare no li hagués agradat. Has de dir que sí'. I vaig acceptar. Ho faig molt: penso què faria ell en cada cas i decideixo. Actuo així.»

—Com l'heu viscut la processó? L'heu seguit, l'heu fet...?

—«M'agrada més seguir-la que anar-la a veure. Anar-la a veure trobo que de seguida ha passat; en canvi, ser-hi és més divertit i la vius més. Durant tot el camí ho sents tot; a vegades lluny, a vegades a prop. Per veure-la passar has d'esperar i, després, posar-te a córrer per veure-la a la plaça. Hi aniré fins que no pugui. Quan no tiri haurem de plegar.»

—Hi aneu des de petita?

—«Sí, des de petita em feia gràcia. Era una festa maca, com una festa major, però diferent.»

—Hi ha alguna part de la processó que us agradi més que les altres?

—«Tota plegada.»

—I que us emocioni?

—«La *Salve*, molt. No faltó mai a la funció de la tarda per poder-la sentir. Et dóna una alegria. A la plaça també m'agrada molt, sobretot tot el que és diferent.»

—Els estaferms són diferents.

—«Valga'm Déu, me'n recordo que el pare era estaferm i el casc ja era seu. Era de llauna i lleig, pintat de vermell i blanc.»

—De purpurina?

—«Pot ser. Aquell casc ja devia ser del seu pare, perquè a casa l'havia vist sempre. El feia servir cada any.»

—Va ser estaferm molts anys?

—«Era petita i feia d'estaferm i recordo que, de grandeta, l'ajudava a vestir... M'ho passava bé!»

—Es vestien a casa?

—«Sí, sí. La gent sortia de casa vestida i tot quedava a casa per a l'any següent. Anaven blancs i amb faixa vermella, i com que no teníem cap camisa blanca, ens la deixava en Vicenç Garballedor. Aquell temps els trobàvem macos, ara van més mudats, *bonegen* més.»

—Teniu pensat el discurs?

—«N'haig de fer dos i el del programa, que el vaig haver de lliurar a començament de febrer. Me l'he fet jo. Saps per què? Si has de dir el que un altre et diu, costa d'aprendre. Per això, vaig decidir el que jo vull, estigui més bé o més malament, perquè és el que jo sento.»

— M'ha semblat veure força retrats d'en Joan.

—«El tinc a pertot. Així, a pertot arreu allà on vaig, el veig.»

—Recordo en Joan com un membre molt actiu de la Junta de la Venerable.

—«El seu pare també havia estat de la junta abans que ell. I em penso que el meu sogre, en Josep Balés, en *Pep Fidel*, que li deien, en va sortir quan en Joan va entrar. I em sona que ell va fer el mateix quan el seu pare va plegar.»

—Per a molts en Joan era la cara visible de la Junta, ja que passava els rebuts casa per casa.

—«Me'n recordo molt d'això, Mare de Déu...! I passava el programa de tots els Dolors! S'aixecava a les cinc, passava els programes i anava a treballar. Un dia passava Can Camps, un altre dia Racolta i, d'altres, cap aquí dalt... Estava molt entregat a la Congregació; ho vivia molt, i la tenia sempre al cap. Sempre em deia 'mira on ho tinc tot, per si mai em passa alguna cosa'. Era molt ordenat; no volia fer anar malament a ningú.»

—Quan vau entrar de congregant?

—«Ja era casada, va ser el 1954 o el 1955. Em va fer gràcia, però ells estaven molt fixats amb la festa dels Dolors. El primer que vaig fer per la festa va ser la vesta d'en Joan, perquè volia la seva pròpia; ell era arrengrador, com en Tavi. La vesta que vaig fer encara la porta en Tavi. En Fidel canta *La Salve*. I en Dani va plegar de Jesús. En Tavi i en Jesús havien fet de Cirineu i el Fidel, de jueu. Ara, l'Eloi, el meu nét, fa de Jesús.»

—I les vostres filles?

—«Les nenes no havien fet mai res; llavors, tampoc no hi anaven molt les dones. Ha estat ara que les dones són a pertot.»

Salvador Garcia-Arbós

Vocal d'història de la VCMDDB

Viure la Setmana Santa a Besalú

Besalú, poble en què la seva història ha esdevingut una bona part de la nostra història i on les seves velles pedres parlen en silenci dels segles, viu la Setmana Santa amb un esclat de vitalitat litúrgica que influeix en l'ànim dels vilatans. Són dies d'enriquiment humà i espiritual, de sentiment i de participació fruit de la religiositat popular, que fan de corona a la Processó dels Dolors, màxima expressió de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, fundada per l'Orde dels Servents de Maria o dels Servites el 28 d'agost de 1699, diada de Sant Agustí.

Besalú viu plenament la Setmana Santa en tots els moments de l'any litúrgic que la componen. En els dies de final de la quaresma s'organitzen un seguit d'activitats entorn de la parròquia que concreten i apliquen l'esperit d'aquest temps litúrgic com les conferències quaresmals a la rectoria i se celebren els actes del Quinari i la Processó de la Mare de Déu dels Dolors. En el tridu pasqual: dies de la passió, mort, sepultura i resurrecció de Jesús, són participatives les celebracions penitencials, les vetlles de pregària a l'església de Sant Vicenç i el Via Crucis a l'església de Sant Pere. En l'inici del temps pasqual, a la vigília de Pasqua,

s'encén el ciri pasqual davant de l'església de Sant Vicenç i el diumenge se celebra multitudinàriament la Pasqua de Resurrecció. El Quinari i la Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors són actes plenament arrelats i es viuen amb gran intensitat. Són dies en què la vida dels besaluencs canvia el seu ritme habitual.

El Quinari comença el dilluns abans de la Festa dels Dolors. Dura cinc dies que conviden els congregants i els devots de la Mare de Déu a reflexionar i a preparar la celebració de la diada dels Dolors. En aquests dies se celebra la missa a les vuit del matí i a les vuit del vespre a l'església de Sant Vicenç. A la missa del vespre es resa la Corona dels Set Dolors i seguidament se celebra l'eucaristia amb homilia i predicador, a la qual hi assisteix el prior, que presideix els actes del Quinari i de la Festivitat, acompanyat dels set comissaris, que són set congregants en honor als Set Sants fundadors de la comunitat servita, origen de la Congregació de Besalú.

El divendres anterior al Diumenge de Rams arriba la Festivitat dels Dolors, que a Besalú és una impressionant manifestació de tot un poble unit per expressar la seva fe, devoció i tradició a la Mare de Déu dels Dolors. El dia dels Dolors se celebra l'eucaristia a les vuit del matí, al migdia i a les set de la tarda a l'església de Sant Vicenç. Després de l'ofici Solemne del migdia, els assistents i l'Orquestra acompanyen el prior de l'any anterior fins al domicili del nou prior per fer-li el lliura-

ment del penó. Aquest el col·loca en un lloc visible, saluda els assistents i els convida a participar en tots els actes que se celebren durant la festa en honor de la Mare de Déu dels Dolors.

A més de les misses, a les cinc de la tarda, a l'església de Sant Pere, té lloc la conclusió del Quinari amb rés de la Corona, el cant de la *Salve* per part del cor d'Apòstols i el sermó del predicador. A continuació, a l'església de Sant Vicenç, es fa la ritual cerimònia d'Entrada de Novicis i Professió de Congregants. Ser congregant és un acte de fe personal, de devoció i de compromís amb la Verge, preceptiu d'un tercer orde religiós com és la Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. A dos quarts de nou del vespre, els Estaferms i el Maniple de Manaies desfilen pels carrers de la vila i van a cercar el prior i després, les autoritats de la vila.

A les nou del vespre es dóna inici a la Processó dels Dolors, que a l'any dos mil va celebrar el seu tres-cents aniversari. La Processó s'inicia i finalitza a l'església de Sant Pere i s'atura a la plaça de la Llibertat per escoltar la peça magistral de la *Salve* cantada pel cor dels Apòstols amb acompanyament de l'Orquestra.

El pas dels Manaies inicia la marxa de la Processó i seguidament continuen els passos de la Creu i els Escolans, els Improperis, els Misteris de Dolor, el Cant de la Passió i la Corneta, Jesús i els Jueus,

la Verònica, el Sant Crist, les Tres Maries, Jesús i els Apòstols, el Prior i els set Comissaris, l'Orquestra, la Mare de Déu dels Dolors, la Junta de la Venerable Congregació dels Dolors, els Capellans, les Autoritats Municipals i clouen la processó els Estaferms, pas propi de Besalú.

Per acabar la festa, el prior dóna les gràcies a tots els que han participat en els actes de la festa i els convida a un refrigeri, on continua l'esperit de germanor que ha acompanyat tota la diada.

Participar a la Processó dels Dolors de Besalú és endinsar-se en un món on l'espiritualitat, el sentiment, el silenci, el misticisme i la tradició es donen la mà i caminen plegats. La Processó, des del seu origen, ha acompanyat la religiositat popular de la Setmana Santa besaluenca i ha transcendit els límits de la Congregació per ésser un fet que uneix els besaluencs en un mateix sentiment de pertinença a una comunitat. També ha caracteritzat les tradicions socioreligioses de Besalú que passen gelosament de pares a fills i de generació en gene-

ració. Tot això queda percebut sense cap mena de dubte en el pla emocional de la gent gran de la vila que veuen conservada la tradició, i en els més petits que se'ls espurnegen els ulls quan veuen passar la filera de passos de la Processó, els quals encara no entenen i potser més endavant, en el temps, en formaran part.

La Processó arriba a ser una activitat essencial per l'autoconsciència dels besaluencs, autèntic patrimoni de la seva memòria personal i col·lectiva. Viure veritablement la Setmana Santa és avui especialment necessari. La secularització de la societat i la crisi de valors són desafiaments que han d'empènyer a celebrar la Setmana Santa amb tot el seu esperit i inserir-lo en la nostra vida diària. La veritat no sempre és còmoda per a l'home, però tal com està escrit, només la veritat ens fa lliures.

Jordi Juncà i Parés

Mestre de Cerimònies de la VCMDDB

(*) Article publicat al Programa de l'any 2008 de la JUNTA DE CONFRARIES de Girona

Amb la renovació de la Junta de la Venerable Congregació s'acordà que m'incorporés en aquesta Junta com a responsable de Conservació i Ornamentació. Vaig acceptar amb molta il·lusió i satisfacció. Era un repte personal, i d'aquesta manera podia continuar el que els meus pares i avantpassats havien fet amb tanta abnegació i devoció.

Besalú es transforma quan arriba la Festa dels Dolors. La devoció per la Mare de Déu es fa present, és una festa i com a tal la preparem tot l'any, ens sentim orgullosos de ser devots de la Mare de Déu i besaluencs.

Darrere de la Festa dels Dolors hi ha un treball important i divers, dut a terme per moltes persones. El grup de Conservació i d'Ornamentació, del qual en sóc la portaveu, treballa perquè cada any surti la processó amb tota la grandiositat que la caracteritza.

Si tenim en compte que a la processó hi participa un nombre de 180 persones, tot el material que es fa servir és moltíssim. El col·lectiu de dones en som les responsables. Distribuïdes en seccions aconseguim tenir-ho tot a punt per a la diada:

Carme Gamero, Teresa Guardiola i Maria Mas: *Portadors del Sant Crist i la Mare de Déu*; Valeria Estanyol i Maria Teixidor: *Apòstols*; Anna M. Gamero i Margarita Juanola: *Maries*; Carmina Cescalona, Cristina Pons i Joaquina Sicra: *Jueus i Manaies*; Neus Ramon i Rosa Ros: *Nens i Escolans*.

Ajudem en tot el que calgui en tot moment. Si teniu algun suggeriment, donatiu, entrada de congregant, petició per fer de Maries, participació de nens... podeu dirigir-vos a qualsevol de nosaltres.

M'agradaria aprofitar aquestes ratlles per felicitar personalment i en nom de les meves companyes la Maria Juanola i Garriga, primera prior de la nostra Congre-

gació. Una distinció merescuda, que li ve donada per una llarga trajectòria familiar i de devoció a la Dolorosa. El pare, Estaferm tota la vida; el marit, en Joan, amb una dedicació absoluta a la junta i la Verge; els fills, participant activament durant molts d'anys a la Processó com a jueus, arrengradors, apòstol i els néts fent de Cirineu, jueus, Jesús, Estaferm.

Neus Ramon i Ros

Vocal de Conservació i Ornamentació
de la VCMDDB

A bans de res, congregants i devots de la Mare de Déu dels Dolors, i besaluencs en general, permeteu-me que introduueixi aquest article donant moltíssimes gràcies a tots els membres de la junta de la VCMDDB perquè me n'hagin escollit com a nou vocal. És per a mi un plaer poder pertànyer a la junta de la VCMDDB. En especial per dos motius. El primer, per poder així aportar el meu granet de sorra, i amb un esperit de col·laboració, perquè la VCMDDB pugui perdurar 300 anys més. I el segon, poder fomentar la devoció mariana per la Mare de Déu dels Dolors.

Un cop feta aquesta breu introducció d'agraïment a la junta de la VCMDDB voldria parlar-vos de "La devoció als Dolors a Besalú".

Quan la junta de la VCMDDB em va proposar de fer aquest article, em van venir moltes idees al cap per com explicar aquesta devoció a la Verge dels Dolors que fa que hagi perdurat al nostre poble durant més de 300 anys.

Personalment jo puc tenir la meva fe, la meva devoció i el meu compromís amb la Verge dels Dolors que faci que tingui el meu punt de vista de la devoció als Dolors a Besalú, o fins i tot poder-vos explicar la visió envers la meva experiència viscuda en aquests darrers 30 anys després de la meva primera comunió. Però si volia explicar d'una manera més àmplia i extensa la devoció als Dolors a Besalú, i què ha fet que arrelés al nostre poble durant més de 300 anys, havia de trobar quelcom més per poder-ho explicar.

Per tant, després de donar-hi voltes i més voltes, vaig pensar que la millor manera per poder explicar aquesta devoció als Dolors a Besalú era començant parlant de la definició de les paraules devoció, veneració i fervor.

DEVOCIÓ:

Sentiment de profund respecte i admiració inspirat per la dignitat, la virtut o els mèrits d'una persona, a una institució, a una causa (p.ex.: *Sentí devoció per la Verge dels Dolors*).

A la religió cristiana, sentiment i desig de veneració a Déu, que es manifesta especialment amb actes o serveis piadosos fets amb gran cura i atenció (p.ex.: *Resar amb devoció a la Verge dels Dolors*).

Pràctica religiosa dirigida a la Verge, als Sants o a objectes sagrats, com a mitjà per canalitzar aquest sentiment o desig (p.ex.: *Aquella persona que per devoció i prometença va descalça durant tota la Processó dels Dolors*).

VENERACIÓ:

Demostració de gran d'amor i respecte envers una persona a causa de la seva virtut, dignitat o santitat (p.ex.: *Devoció a Besalú de la nostra imatge de la Verge dels Dolors al peu de la creu amb el seu fill mort als braços*).

Culte rendit a Déu, a la Verge i a les coses sagrades (p.ex.: *El qui processa gran veneració a la Verge dels Dolors*).

FERVOR:

Entusiasme, dedicació i respecte amb què es fa quelcom; especialment els que es posen en el compliment dels deures religiosos. (p.ex.: *El qui s'entrega amb el seu treball dins la Congregació amb fervor perquè tots els actes del Quinari i la Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors vagin molt bé*).

Intensitat amb el sentiment i l'actitud religiosa (p.ex.: *Resar amb fervor a la Verge dels Dolors*).

Entusiasme, interès o admiració gran per algú o alguna cosa (p.ex.: *Poder participar amb fervor a la Processó dels Dolors de Besalú*).

Com molt bé us deia al principi del meu article, en cap cas he volgut explicar-vos la meua visió de la devoció als Dolors a Besalú, perquè ben segur que hauria estat un error per part meua amb una devoció de més de 300 anys d'història, quan jo gairebé només n'he pogut practicar i veure'n durant 30 anys. Un període dins la història insignificant. I no hagués transmès o explicat en un àmbit prou ampli aquesta devoció als Dolors a Besalú.

Sí que abans de finalitzar voldria dir que el nostre poble de Besalú s'ha mantingut fidel a la devoció a la Mare de Déu dels Dolors, i durant el transcurs de més de 300

anys d'història, gràcies que cadascú de vosaltres és partícip d'aquesta devoció per diferents motius. Cadascú de vosaltres, congregants, devots i besaluencs en general, teniu la vostra definició de devoció als Dolors a Besalú i així la practiqueu i la segueu. Per tant, des de la primera definició fins a l'última, totes són aglutinadores per poder explicar el perquè d'aquesta devoció als Dolors a Besalú. La Mare de Déu dels Dolors així ens estima i així ens protegeix segons la nostra manera de practicar i seguir la seva devoció.

Espero i desitjo que amb les tres definicions àmplies de Devoció, Veneració i Fervor hagi aconseguit explicar i transmetre aquesta devoció als Dolors a Besalú dels congregants, devots i besaluencs en general que fa que perduri al llarg de la història durant més de 300 anys. És un fet que ens honora i és un distintiu del nostre poble.

Hem de donar gràcies, gràcies i mil gràcies dia darrere dia a la Mare de Déu dels Dolors de Besalú perquè sempre està el nostre costat per protegir-nos.

Enric Rost i Felip
Vocal de la VCMDBB

Boquica, congregant

Un calorós 28 d'agost de l'any 1801 en Josep Pujol i Barraca, en *Boquica*, es va fer congregant dels Dolors. Aquell any, el seu va ser l'únic ingrés a la Venerable Congregació. Un ingrés que es va consumir just un any més tard, el 9 d'abril de 1802. En *Boquica* va néixer al carrer Vilarrobau, al bell mig del barri de Sant Vicenç. La família estava molt lligada a les activitats de la parròquia que organitzava el domer mossèn Pere Devesa. I entre aquestes activitats, hi havia les relacionades amb la processó dels Dolors, ja que la seva capella, en aquell temps, era dins de l'església de Sant Vicenç. No és estrany, doncs, que quan es va casar amb la Maria Cruzet i Cortada, el 25 de maig del 1800, la cerimònia se celebrés a la capella dels Dolors. En *Boquica* havia viscut la festivitat dels Dolors des de ben petit a casa seva. No només per la devoció que en professava la seva mare, la Francesca, sinó perquè els seus germans i germanes es van fer congregants de la confraria abans que ell i, fins i tot, un d'ells –l'Antoni– era estudiant al seminari. És per això que no us ha de sobtar que en aquest ambient, no només familiar sinó també social, ell també se'n fes, de congregant. Ara, també és veritat que les seves activitats, diguem-ne poc ortodoxes, i les circumstàncies que li van tocar viure no el van deixar ser mai prior. Però el seu sentiment cap a la Verge dels Dolors el va mantenir sempre viu i fort. Era creient, devot de la Mare de Déu i sempre que podia procurava per la Congregació. En la novel·la que he escrit, *La venjança del bandoler*, he mirat de reconstruir la relació d'en *Boquica* amb els Dolors i la processó. I dic que he mirat de fer-ho perquè em fa l'efecte que va ser molt intensa i així ho he procurat plasmar. M'he valgut d'un episodi recollit per Josep Maria Solà-Morales per reproduir una conversa entre en *Boquica* i mossèn Pere Devesa, el seu amic, confessor i pare espiritual, dins de l'església de Sant Vicenç, a tocar de la capella dels Dolors. I la conversa en qüestió gira al voltant d'un "regal": una creu de plata que l'antic traginer, ara bandoler caragirat, s'ha

endut de l'església parroquial de les Ànsies a Hostoles i l'ofereix a la Congregació dels Dolors. Això és només una anècdota, una més dels centenars que s'expliquen sobre en *Boquica* però, devot com era de la Mare de Déu dels Dolors, no me'n podia estar de fer-lo viure la processó que tantes vegades havia vist i seguit i que, per culpa d'aquells que el van empènyer lluny del poble, no podria tornar a viure. La possibilitat que dóna la literatura és aquesta, la de recrear moments que no es van donar, però que haurien pogut ser. No *Boquica* emmanillat i emocionat que segueix la processó. Que tanca els ulls per sentir la corneta prèvia a la tonada d'*El cant de la passió*, que nota la pell de gallina amb el *miserere* o *l'stabat mater*. Mentre els estaferms repiquen els carrers i ultimem el seu alliberament, el fregadís dels peus de centenars de besaluencs acompanyen la imatge de la Verge pels carrerons del poble en rigorós i respectuós silenci. Aquesta escena, que molts de vosaltres també teniu gravada a la retina, dóna peu a una edició especial de la novel·la que inclou un disc compacte amb quatre de les peces que, per a mi, són claus per entendre els Dolors de Besalú. A més de les tres anteriorment citades, no hi pot faltar la *Salve*. Dono gràcies a la Venerable per acceptar aquesta proposta i ajudar a fer-la possible. Estic convençut que servirà per fer més coneguda aquesta festivitat que és capaç d'entendre els cors més corromptes, fins i tot el del temut i sanguinari *Boquica*, congregant dels Dolors.

Martí Gironell
Periodista i escriptor

Presentació del DVD interactiu

LA SETMANA DELS DOLORS A BESALÚ

Cada any, quan s'acosta la Setmana Santa, la majoria de la gent de Besalú es prepara per assistir i/o per col·laborar en l'organització i posada a punt dels actes i cerimònies de la Setmana dels Dolors, sobretot en l'acte d'assistència més multitudinària com és la Processó dels Dolors. Mogut per l'ànim de contribuir a la difusió del coneixement i la preservació del que representa la preparació i festivitat de la Mare de Déu dels Dolors, de la qual vaig ser comissari, vaig poder enregistrar *in situ*, gràcies a la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors, la preparació i el desenvolupament de tots els actes i les cerimònies portats a terme des de la setmana anterior fins al mateix dia de la festivitat.

Aquesta recopilació de material audiovisual que **es presentarà en format DVD interactiu** vol ser un petit homenatge a totes aquelles persones que col·laboren perquè sigui possible, any rere any, poder portar a terme, amb la fermesa que caracteritza la gent de Besalú, la Setmana dels Dolors i sobretot la nostra processó.

El DVD serà molt semblant als dvd comercials de pel·lícules que habitualment visionem i constarà d'una sèrie de menús que activaran els enregistraments que componen aquesta producció audiovisual digital.

El contingut del DVD serà el següent:

- Reunió de la Junta de la Venerable Congregació preparatòria del Quinari i la Festivitat dels Dolors.
- Assaig cants Apòstols a l'Ajuntament.
- Sala de material dels armats.
- Assaig manaiés.

Submenú: Processó.

Submenú: Manaiés i estaferms

- Assaig estaferms.
- Col·locació del pas de la Mare de Déu dels Dolors en el lloc de sortida de la processó.
- Missa del dimecres de Quinari.
- Guarniment del pas de la Mare de Déu dels Dolors.
- Preparació del pas dels Improperis i del pas de les Tres Maries.
- Missa solemne del dia dels Dolors.
- Cerimònia de canvi de Penó.
- El prior.
- Assaig dels Apòstols del cant de la *Salve* amb orquestra a la casa Llaudes.
- Cerimònia d'entrada de Novicis i professió de Congregants.
- Prèvia de la processó dels Dolors 2008.
- La processó dels Dolors.
- Col·locació del Sant Crist en el seu lloc original amb l'ajut dels armats.

La presentació d'aquest DVD interactiu es farà durant la setmana del Quinari, tal com ve concretat en aquest programa.

Víctor Puig i Compta

En la Loteria de Nadal, celebrada el 22 de desembre de 2007, el número de la Congregació, el 76.641, va obtenir un premi de 6 € per cada euro jugat. Com sigui que no tothom va anar a cobrar les seves butlletes, en aquesta operació la Congregació va fer un benefici net aproximat de 4.000 €. La Junta vol donar les gràcies de tot cor a tots aquells congregants i amics que han decidit deixar el seu premi a la Congregació.

Com ja és tradició, el primer diumenge de Quaresma, el dia 10 de febrer de 2008, es va celebrar a Girona la *Trobada anual de Congregacions dels Dolors de Catalunya* amb assistència del bisbe monsenyor Carles Soler i Perdigó. Josep Lagares i Gamero, secretari de la Congregació, va assistir en aquesta Trobada en representació de la Congregació de Besalú. En la Trobada es va continuar comentant la con-

veniència de les congregacions d'impulsar la Caritat i l'ajut social durant tot l'any. També es va parlar de la impressionant tasca social que està efectuant la Missió Servita de Moçambic i la necessitat d'ajudar i impulsar les noves congregacions dels Dolors que puguin anar sorgint pel territori.

En la mateixa Trobada, el Sr. Jesús Ortiz, de la Congregació dels Dolors de Girona, va fer entrega d'una còpia del *Manual del Perfecto Congregante* del segle XIX per a l'arxiu de la Congregació.

El dia 15 de febrer es va fer el ja tradicional sopar de Manaies i Estaferms a la Fonda Siqués.

A l'edició de març de 2008 de la revista *El Senyal*, editada pel Bisbat de Girona, va ser publicada una notícia al voltant de la «Trobada de Congregacions de Catalunya» celebrada a Girona el primer diu-

La Sra. Helena Roura i Llagostera fent entrega del penó a mossèn Eudald Vilà i Canal, prior 2008

El bisbe emèrit de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, ens acompanyà en la Cerimònia de Conclusió del Quinari.

menge de Quaresma, en la qual s'esmentava la intervenció de Josep Lagares al voltant de la restauració de la Dolorosa i de l'edició i muntatge de la pel·lícula *El dia dels Dolors a Besalú*.

El propassat 5 d'abril de 2008 es va efectuar una reunió de formació amb els novicis per tal d'explicar-los tot el que és i representa la Congregació i ser congregant.

En el Ple del dia 10 d'abril de 2008, l'Ajuntament de Besalú va decidir per unanimitat dels seus membres establir la denominació d'**Avinguda Mare de Déu dels Dolors** per a un dels carrers resultants de la urbanització del Sector de Can Surós. La Junta vol agrair a l'Ajuntament de Besalú aquesta deferència envers la Mare Dolorosa i la seva Venerable Congregació.

Jordi Juncà va escriure un article –que

es reproduïx en aquest programa– al voltant de la Festivitat dels Dolors de Besalú, que va ser publicat en el programa de Setmana Santa 2008 de la Junta de Confraries de Girona. El títol de l'article era «Viure la Setmana Santa a Besalú».

El dimecres de Dolors, dia 12 de març de 2008, a les 10 de la nit, en un acte cultural celebrat a la Sala de Cal Tronc i en una sala plena de gom a gom, es van presentar el redisseny de la plana Web de la Congregació i la nova pel·lícula *El dia dels Dolors a Besalú*. La presentació va resultar un èxit rotund i en finalitzar l'acte cultural, l'Ajuntament de Besalú va convidar els assistents a un petit refrigeri amb bunyols, tortell, cava i moscatell.

El ressò mediàtic de la pel·lícula *El dia dels Dolors a Besalú* ha estat considerable. D'entre altres, es podrien destacar TV3,

al programa *Signes del Temps*, amb una entrevista a Ernest Bassols i Lladó, i el TeleNotícies COMARQUES de TVOLOT, on van emetre tres vegades el reportatge sencer. Alhora, també han sortit notícies i/o reportatges als diaris *El Punt*, *Diari de Girona*, *Catalunya Cristiana* i al *Full Parroquial*.

El dia de la Festa dels Dolors, dia 14 de març de 2008, la Sra. Helena Roura i Llagostera, filla del prior sortint, Sr. Jordi Roura i Badosa, i en representació i nom del seu pare difunt, va fer el lliurament del penó al domicili del prior entrant, mossèn Eudald Vilà i Canal, al carrer Vilarrobau, i es convertí així en la primera senyora que porta el penó en els més de 300 anys d'història de la Congregació.

En la cerimònia de Conclusió del Quinari del dia dels Dolors de 2008 vam ser acompanyats pel bisbe emèrit de Girona i prior d'aquesta Congregació, monsenyor Jaume Camprodon. En la Processó dels Dolors 2008 vam comptar amb la inestimable companyia del bisbe de Girona, monsenyor Carles Soler i Perdigó.

L'any 2008, com els anys 2005 i 2006, representants de les diferents Confraries de la Processó de Divendres Sant de Girona van assistir a la Processó dels Dolors vestits amb els seus hàbits i donant un toc de color i cerimoniositat molt valorat per tots els assistents.

L'assistència a la Processó l'any 2008 va ser de 505 persones que van seguir la processó a les files laterals, enfront de les 408 persones de l'any 2005 i 360 de l'any 2006. El 2007 no es va poder celebrar la

Processó a causa de la pluja. La Junta de la Congregació voldria demanar a tots els besaluencs que fessin un esforç per seguir tota la Processó a les files laterals amb una actitud d'oració i recolliment.

En la reunió del 2 de juliol de 2008, els membres de la Junta van decidir proposar la Sra. Maria Juanola i Garriga (esposa de Joan Balés, exmembre d'aquesta Junta) per al càrrec de prior 2009. Amb data 15 de setembre, la Junta va ratificar per unanimitat i consens absolut la Sra. Maria Juanola i Garriga, vídua de Joan Balés, com a prior per a l'any 2009 i primera prior d'aquesta Venerable Congregació en tota la seva història.

El dia 28 d'agost (diada de Sant Agustí i 309 aniversari de la fundació de la VCMDDB) es va oferir una Missa d'Acció de Gràcies i per als Congregants difunts. La Missa es va celebrar a l'Església de Sant Vicenç amb una bona assistència de congregants. Així mateix, el dia 15 de setembre (diada dels Dolors Gloriosos) i amb assistència de tota la Junta, es va celebrar a l'Església de Sant Vicenç la Missa dels Dolors Gloriosos, amb una bona assistència de congregants i on el Cor Parroquial va cantar algunes de les cançons del CD *SONS DELS DOLORS* i els GOIGS, per donar més solemnitat a l'acte religiós d'aquesta festa de la nostra Congregació.

La Junta voldria donar les gràcies de tot cor a la Sra. Marta Serra i Regalat de REGALS REMEI per tants anys de suport a la Congregació mitjançant la venda dels seus articles (llibres, figures de plom, CD, etc...). Alhora la Junta voldria

El bisbe de Girona, monsenyor Carles Soler i Perdigó, ens acompanyà durant la Cerimònia d' Entrega de Cascs i la Processó.

agrair al Sr. Albert Cuevas la seva excel·lent disposició per continuar la tasca de la Sra. Marta Serra tot distribuint els articles de la Congregació en el seu establiment comercial de la plaça de la Llibertat.

Durant l'any 2008 s'han dut a terme una sèrie d'accions de reparació, restauració, conservació i reposició de material de la Congregació i de la Parròquia, entre les que destaquen:

- Durant les Festes de Nadal de 2007 es va donar per acabada la restauració de la Dolorosa de Sant Vicenç amb un resultat totalment satisfactori i d'alta qualitat. El cost total de la restauració ha estat de 5.162 €.
- La restauradora de la Mare de Déu de Sant Vicenç, la Sra. Eulàlia Soler, també

ha dut a terme la restauració del Peu del Sant Crist del Monestir de Sant Pere, així com una neteja de la imatge. El cost aproximat d'aquestes operacions ha estat de 600 €.

- Es va tornar a fer manteniment del carro que porta la Mare de Déu durant la Processó mitjançant una imprimació d'anticorcs.
- Es van canviar els pals de les forquilles dels Portadors del Sant Crist, ja que es trobaven en molt mal estat.

En reunió de Junta celebrada el 26 de novembre de 2008, es va fer el nomenament oficial de mossèn Martirià Pla i Carré com a nou corrector de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú i també la transició de mossèn Eudald Vilà i Canal a corrector emèrit de la Congre-

gació. El secretari i tota la Junta voldrien fer constar el seu agraïment sincer en nom de tota la Congregació i els seus congregants a mossèn Eudald per tants anys d'amor i servei a aquesta Venerable Congregació. La Junta va acordar per unanimitat que mossèn Eudald, com a corrector emèrit, pot continuar assistint a les reunions d'aquesta Junta i als actes que desitgi.

També en la mateixa reunió del 26 de novembre de 2008 es va nomenar el Sr. Enric Rost i Felip com a nou vocal de la Junta de la Congregació.

El 28 de març de 2009 els Manaies i Estaferms de Besalú assistiran a una Trobada a Banyoles amb motiu del 60è aniversari dels MANAIES DE BANYOLES.

El nou corrector (mossèn Marturi) i el corrector emèrit (mossèn Eudald)

A la trobada hi seran els Manaies de Banyoles, els de Mieres i els Manaies i Estaferms de Besalú.

El pianista i compositor besaluenc, el Sr. Daniel Martínez i Roura, ha estat component una nova marxa per als Pifres de la Banda dels Manaies. La Junta i el Maniple de Manaies voldrien agrair al Sr. Martínez el seu detall generós envers aquesta Congregació.

Fragment Partitura marxa dels Pifres de la Banda de Manaies composta per Dani Martínez

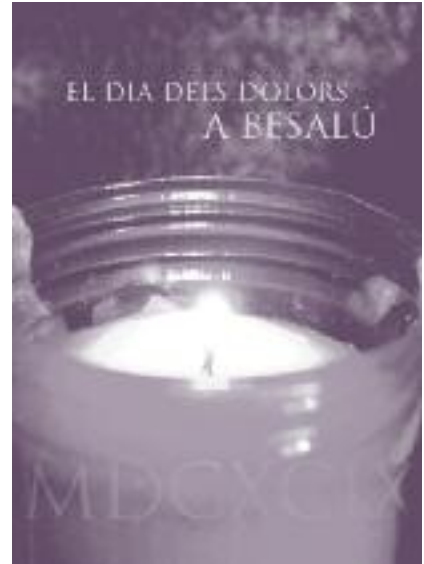
Notes importants

- Totes les persones interessades a entrar de congregants, i passar així a formar part d'aquest nostre gran Patrimoni Espiritual que és la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, ho poden comunicar al secretari de la Congregació (Sr. Josep Lagares i Gamero, telèfon: 972 590965). Requisit indispensable per ser congregant: haver fet la Primera Comunió.
- El DVD *El dia dels Dolors a Besalú*, el CD *Sons dels Dolors* el CD *Sons dels Dolors* i els diferents llibres i articles de la Congregació es poden adquirir durant tot l'any a l'establiment comercial del Sr. Albert Cuevas situat a la plaça de la Llibertat de Besalú.

RESUM DE L'ACTE CULTURAL 2008

El dia 12 de març de 2008 a Cal Tronc es va celebrar l'acte cultural que la Congregació dels Dolors porta a terme cada any. Pel 2008, hi havia la presentació del redisseny de la pàgina web www.dolorsdebesalu.cat i de la pel·lícula en format DVD *Els Dolors de Besalú*. La nova web de la Congregació ha estat elaborada per Carles Redon de Canal Gràfic i el membre de la Junta, en Joan Balateu, el qual s'encarrega periòdicament d'afegir nous continguts a la xarxa. S'han afegit continguts que faltaven a la web vella i s'ha millorat molt la facilitat per navegar. En definitiva, aquesta web és una eina bàsica per conèixer la història de la Congregació i tots els seus elements des de qualsevol punt del món.

La segona part de l'acte cultural es va allargar durant tres quarts d'hora. Es va projectar la pel·lícula *Els Dolors de Besalú*, dirigida per l'empresa Girvisual i patrocinada per Metalquímia. Filmada en part durant els divendres de Dolors de 2006 i 2007, i en altra part un dia de mercat, hem d'agrair el fet que persones ben diferents de Besalú, totes elles amb estret lligam amb la Congregació i la Processó dels Dolors, tinguessin la valentia de deixar-se entrevistar amb una càmera al davant. La sala de Cal Tronc estava plena i la presentació va ser tot un èxit. Per acabar, volem dir que els assistents van sortir molt contents i emocionats, sobretot pel relat dels entrevistats i amb les imatges del DVD.

Notes

- Totes les funcions es celebraran a l'església de Sant Vicenç, llevat de la conclusió del Quinari, que es farà a l'església de Sant Pere.
- La processó també sortirà de l'església de Sant Pere.
- Agraïm l'aportació de la foto de la portada al Sr. Enric Guardiola i Pijaume.

Advertiments

- Preguem a tots els qui desitgin contribuir amb el seu donatiu al sosteniment de la nostra Congregació, que ho facin ingressant els diners al compte número 3000.022.000093-5, de Caixa de Girona, o bé que els lliurin a qualsevol membre de la Junta.
- A les botigues que venen ciris i al cancell de l'església de Sant Pere, restarà a disposició de tothom que vulgui assistir a la processó una papallona per a col·locar el ciri, a fi d'evitar, en la mesura que sigui possible, de tacar de cera els carrers per on passarà la desfilada religiosa.

SERVITES BISULDENCS

Un examen detingut dels ingressos de congregants, a través dels temps, des de distints punts de mira –quantitatiu, qualitatiu, de radicació– ens proporcionaria unes dades estadístiques que creiem d'interès de cara a una estimativa de la Congregació de Besalú, que, àdhuc, podria portar-se a termes comparatius, en la deguda mesura i sota una consideració purament històrica. Així, per via d'exemple, si prenem els seixanta primers anys de vida de l'associació (per tal com de 1761 a 1782 no s'han trobat els llibres de registre), veurem que en aquest espai, dels 503 professors admesos, corresponen 72 a religiosos; però el més notable és que, d'entre els seglars, 26 foren més tard sacerdots, seculars o regulars, ço que representa vora d'una cinquena part dels ingressats lliurats a la vocació eclesiàstica. En un altre aspecte, crida l'atenció el nombre crescut de congregants «licenciados», que en aquest mig segle XVIII es prodiguen, donant-se fins i tot en racons apartats, com el Mor, posem per cas. De les dones, tenim unes dades molt incompletes. Per a proporcionar una idea de la seva importància numèrica, direm que tan solament en un any –es tracta del de la fundació– n'ingressaren 114. Potser encara és més impressionant el radi d'expansió geogràfica de la nostra Congregació. Si tenim en compte que en aquella època ja existien –enclercant Besalú– les mateixes associacions pietoses a Figueres, Perelada, Castell d'Empúries, Sant Martí d'Empúries, Torroella de Montgrí, la Bisbal, Girona, Amer, Olot, Sant Joan de les Abadesses i Camprodon, resulta sorprenent que vinguin a prendre l'hàbit a Besalú veïns de Bàscara, Navata, Lledó, Bassegoda, Talaixà o Massanet de Cabrenys, i que pel costat de marina arribem a Llançà i a Santa Cristina d'Aro, o bé pel cantó de migjorn i ponent a Campmajor, Sant Aniol de Finestres i Santa Pau. El tema estadístic, tot just encetat, ofereix un camp extens a la investigació. Sens dubte, amb dades comparatives, ens demostraria, –salvades de les naturals fluctuacions– una gran puixança de la Congregació besalunenca. Deixem, però, de moment, aquest estudi –la insinuació del qual ens ha servit de preàmbul– i limitem-nos a donar una breu notícia dels religiosos servites de la vila comtal, ja que ens és lícit de considerar-los com el màxim exponent del fervor marià envers els dolors de la Verge.

Sabem que l'Ordre servita és, des de S. Felip Benizi (s. XIII) el propagador eficient del Terç Orde

dels Dolors. Ens sembla que a Besalú, la devoció, tan arrelada a la Mare Adolorida, presenta signes de prioritat a la fundació mateixa de la seva Congregació (1699), la qual no en seria més que una conseqüència. I això, no sols indicïàriament per la documentada pre-existència d'imatge sota tal advocació dels Dolors precedint l'erecció d'aquella, ans també per la hipotètica cronologia assignable al primer servita bisuldenc que coneixem.

QUI ERA FRA AMBRÓS LLANERAS?

L'il·lustre historiador Monsalvatje, en el seu catàleg de fills notables de Besalú inclou, de manera laconcònica, el nom d'aquest religiós servita, com a escriptor sagrat, sense fixar-ne, però, la data i remetent a l'autor Serra i Positius (**Noticias históricas**, vol. 2, p. 139).

En semblants termes i amb el mateix cognom de **Llaneras**, es produeix una obra anterior, **Biografía Eclesiàstica**, dirigida per Castellanos de Losada (vol. XII, p. 251).

De cop, la sorpresa es presenta en llegir **Índice de los Santos, y de los Varones, y Mugerres insignes en Santidad del Principado de Cataluña** (1746, p. 12) del consignat Serra i Postius. Perquè aleshores resulta que el pare servita es deia **Planeras** i no **Llaneras**. La cita també és breu i la font de procedència ve referida al P. Felicià Mèlich (+ 1721), el qual fou cronista de l'Orde. El propi Serra i Postius en una altra publicació seva (**Prodigios y Finezas de los Santos Angeles hechas en el Principado de Cataluña**, 1726, p. 306), precisa que el manuscrit del P. Mèlich es troba a l'arxiu del convent del Bon Succés de Barcelona. Naturalment, l'any 1835 el convent sofrí les depredacions inherents a la desamortització i desconeixem on aniria a parar el manuscrit.

És de doldre no haver pogut consultar l'original del P. Mèlich, per tal d'aclarir bé el cognom del religiós en qüestió i, potser, ampliar-ne les notícies. La cosa ens sembla encara més complicada. Tenim el pressentiment que Serra Postius copià defectuosament el cognom i que aquest deuria ésser **Planesas** i no **Planeras**. Hem repassat diligentment els llibres sacramentals de la Parròquia de Sant Vicenç de Besalú i mai no hem trobat cap **Llaneras**, ni tampoc **Planeras**. En canvi, abunden els **Planesas**, que són tots procedents de l'antiga masia del seu nom, ubicada al veïnat que s'anomenà de Fornells, Parròquia de Besalú.

Malgrat la migradesa de dades que posseïm, en un terreny estrictament conjectural ens atrevim a formular les següents conclusions provisionals.

a) Creiem amb cert fonament, pel que acabem de manifestar, que el religiós servita que ens ocupa fou Fra Ambrós Planesas (i no Planeras, i menys Laneras).

b) Que degué viure abans del 1721, data en la qual morí el P. Mèlich que el cita; i dintre del segle XVII, en el qual tenen lloc les fundacions de les diverses cases de l'Orde a Catalunya. (Vegi's Barraquer, vol. II, pp. 163-179).

c) Desconeixem el nom de pila del pare servita, anterior a l'ingrés en religió, motiu pel qual no ens és possible d'identificar-lo entre els distints Planesas de l'època, a les partides de baptisme de la Parròquia de Besalú; emperò, si de consegüent tampoc no podem determinar a quina de les dues branques pertanyia, ambdues branques tenen un comú origen: la propietària del mas Planesas i l'establerta al molí de Borró.

FRA PAU SICRA I MIR

En el corresponent registre de congregants, ve consignat que al mes d'agost, el dia de Sant Agustí, l'any 1745, prengué l'hàbit el «licenciado» Pau Sicra, el qual professà per la festivitat dels Dolors de l'any següent. Al llibre-registre hi ha una nota marginal per la qual se'ns assabenta que posteriorment aquest congregant ingressà de religió servita al convent de Sant Martí de Banyoles.

El P. Sicra (o Cicra, en grafia anacrònica) i Mir, havia nascut el 28 d'octubre de 1730, d'una família de sastres, que ho eren per diferents costats. Ignorem el nom que adoptaria a l'entrar en religió.

El convent de Banyoles, d'entre els sis que tenia aleshores l'Orde a Catalunya, no era pas dels més importants. Un casal bastit al Puig de Sant Martí, al costat d'una antiga capella, als afores de la població. «El covent vell», com se l'anomenaria, havia estat habitat de primer per captuxins; en abandonar-lo aquests, s'hi instal·laren els servites el 1638. Durant la guerra de la Independència (concretament l'any 1810) fou del tot arrasat.

FRA DOMÈNEC GUSSINYER I MATEU

Joaquim Gussinyer (o Gussiñer, que així signen freqüentment membres del mateix tronç), rebé les

aigües baptismals a Sant Vicenç l'últim dia de març de 1806. El pare i el germà gran, molt major que el recent nascut, eren sastres de professió (com els Sicra) i, a l'igual de tants d'altres familiars, pertanyien a la Congregació besalunenca. Pel costat matern tenia el nou batejat ascendència empordanesa. Sabem per la partida de defunció del pare, que aquest Joaquim és realment qui més tard prendrà el nom de Domènec en fer-se religiós servita.

Figura preminent de l'Orde, li correspongué viure en moments difícils. El trobem al gran convent del Bon Succés de Barcelona en ocasió dels desagradables esdeveniments de 1835.

Segons Barraquer, s'havia guanyat la fama de bon predicador. Exclaustrat, retorna a la seva vila nadiua. I, a la Congregació que tant devia estimar, ocupa el càrrec de corrector durant uns anys, fins que el 1851 és substituït pel domer de Sant Vicenç.

L'amistat que el lliga amb mossén Felicià Noguer i de Rocafiguera, prevere del casal el Noguer de Segueró, contribueix al fet que aquest sacerdot gestioni i obtingui l'erecció canònica de la Congregació dels Dolors a la propera Parròquia de Segueró. Les lletres testimonials de fundació vénen esteses, signades i segellades per Fra Domènec Gussinyer com a Vicari General de l'Orde Servita a Espanya, i datades a Barcelona el 17 de setembre de 1860. També el 1861 continuari resident a la capital catalana el P. Gussinyer, on possiblement acabaria els seus dies. (Vegi's **El Congregant de Nostra Senyora dels Dolors... de Santa Maria de Segaró**, Barna, 1911, pp. 25-28).

Ens preguntem: no havent estat encara restablerta l'Orde, després de la desamortització de Mendizàbal (no retornaran els religiosos servites fins l'any 1943!) perquè el P. Gussinyer es titula Vicari General a Espanya? Demem a l'amabilitat del P. Carles Blanch, del convent de Plasència, l'aclariment. Sembla ésser que el P. General, des de Roma, nomenà successivament algun dels exclaustrats com a Vicari seu a Espanya, per tal d'atendre espiritualment els convents de monges de clausura del propi Orde, que seguiren subsistint. D'altra banda, potser s'intentà de reagrupar els religiosos, dispersos per distintes parròquies, amb el propòsit de refer la vida comunitària, ço que no s'aconseguí. La superior designació a favor del P. Gussinyer, corrobora la seva vàlua i l'altra estima en que fou tingut.

Vist l'increment sostingut de les despeses de conservació i manteniment del material de la Congregació, ja fa cosa de 4 anys (any 2005) el Maniple de Manaies i el Cos d'Estaferms van decidir deixar d'organitzar Quines per Nadal i es van comprometre a fer una aportació voluntària anual de 15 € a fi i efecte d'incrementar la dotació d'aquesta partida de conservació i ajudar així a la Congregació en les, cada vegada superiors, necessitats de manteniment de tot el seu material.

El projecte endegat pels Manaies i Estaferms va ser molt ben acollit per la Junta de la Congregació en tant que ha significat una entrada important de recursos econòmics per a mantenir i perseverar en la nostra Festivitat dels Dolors, fins al punt que congregants i no congregants aliens als grups de Manaies i Estaferms s'han volgut sumar a aquesta encoratjadora iniciativa.

És per aquesta raó que la Junta va decidir crear la figura de l'**Amic Protector de la Venerable Congregació**, que són totes aquelles persones que es comprometen a fer periòdicament (una vegada a l'any), i de forma sostinguda en el temps, un donatiu de 15 € a la caixa de la Congregació.

La Junta de la Congregació voldria donar les gràcies en aquest programa de forma especial a totes aquelles persones que ja s'han compromès amb aquesta nova modalitat de suport i ajut a la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú, igual que a totes les persones congregants i/o devotes de la Mare de Déu dels Dolors que han col·laborat i continuen col·laborant amb la Congregació al llarg de tota la seva història.

Nota important

- Totes aquelles persones que vulguin col·laborar amb la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú amb aquesta nova modalitat de suport com a **Amic Protector** poden adreçar-se al Tresorer de la Congregació, Sr. Martí Guillamet i Comamala, tel. 972 591 293, o bé al Sr. Manel Ramon i Sánchez, tel 972 590 038.

Amics protectors de la Congregació

- Abulí Fabrega, Arnau
- Argelés Pairo, Teresa
- Armillas Guardiola, Nacho
- Auguet Vergés, Lluïsa
- Balateu Gelada, Joan
- Balateu Sarola, Jordi
- Banal Navarro, Jesús
- Bartolí Juanola, Irene
- Batlle Auguet, Jesús
- Batlle Pont, Estefania
- Batlle Pont, Claudia
- Boix Juanola, Jordi
- Bonet Gusinyer, Dolors
- Bosch Juanola, Vicenç
- Bosch Ros, Eloi
- Brunet Brugalat, Marc
- Brunzel Casals, David
- Brunzel Casas, Àngel
- Buch Perez, David
- Cabratosa Pla, Joan
- Carrasco Sánchez, Emili
- Carrero Busquets, Pere
- Carrero Busquets, Joaquim
- Carrero Corominas, Roger
- Casellas Jou, Quim
- Comas Tubert, Joan
- Cortada Canals, Marc
- Cuevas Boix, Ferran
- Dosil Bonmati, Mireia
- Duran Abulí, Ferran
- Estela Roura, Joan
- Fabrega Ramon, Arnau
- Fàbrega Ramon, Marina
- Falgarona Bertran, Jordi
- Falgueras Pla, Sasha
- Farcy Bermejo, Jordi
- Ferres Costa, Joan
- Ferres Vergés, Francesc
- Frigola Torrent, Joan
- Frigola Torrent, Núria
- García Arbós, Salvador
- García Bassols, Pau
- Genebat Ribera, Joan
- Ginesteras Arola, Jordi
- Gironell Gamero, Martí
- Gratacós Roca, Guillem
- Grau Castanyer, Sílvia
- Grau Castanyer, Joaquim
- Guardiola Pijaume, Enric
- Guardiola Ros, Adrià
- Güell Juan, Josep
- Güell Sánchez, Jacint
- Guillamet Comamala, Martí
- Guillamet Gala, Martí
- Gussinyer Cuevas, Adrià
- Hurtós Rovira, Jordi
- Jarillo Bonet, Isaac
- Juanola Argente, Imma
- Juanola Quintana, Albert
- Juncà Pares, Lluís
- Juncà Ramon, Regina
- Juncà Ramon, Manel
- Lagares Gamero, Josep
- Lagares Gamero, Narcís
- Lagares Mir, Jordi
- Lagares Mir, Maria
- Lagares Palacios, Marc
- Lagares Palacios, Adrià
- Lagares Puig, Xevi
- Lagares Roset, Jordi
- Lagares Roset, Josep M.
- Luengo Lopez, Antoni
- Mas Hormigo, German
- Mas Serra, Francesc
- Masoliver, Eloi
- Mir Porcell, Marta
- Moncanut Frigola, Joaquim
- Oller Sala, David
- Palacios Gordillo, Rosa M.
- Pla Planas, Albert
- Pont Colom, Jaume
- Porrás Caballero, Diego
- Portas Balateu, Gerard
- Puigdemont Balés, Isaac
- Pujolar Senpau, Jordi
- Quintana Vilà, Joaquim
- Ramon Sánchez, Manuel
- Reig Saubí, Francesc
- Reixach Estañol, Carles
- Rodríguez Ortiz, Ramon
- Rost Felip, Enric
- Rost Felip, Josep M.
- Sala Brunsó, Jordi
- Sala Brunsó, Francesc X.
- Sanchez Banal, Pere
- Sánchez Herreros, Àngel
- Sande Del Estal, Laura
- Serra Regalat, Ricard
- Serrafiga, Gemma
- Serrafiga, Gerard
- Solà Codony, Jordi
- Solavera Pons, Maria
- Soy Ferres, Marc
- Sucarrats Masgrau, Roger
- Sucarrats Portella, Miquel
- Teixidor Peracaula, Jordi
- Torrent Bach, Lluís
- Torres Pleite, Cristina
- Torres Pleite, Alexandre
- Torres Sánchez, Alejandro
- Trayter Puig, Albert
- Trayter Puig, Lluís
- Trill Iglesias, Pau
- Trill Iglesias, Clara
- Valencia Buixeda, David
- Vaquero Garrido, Marc
- Ventura Mas, Pere
- Vergés Cruz, Natàlia
- Vidal Peracaula, Albert
- Vila Cornellà, Imma
- Vila Cornellà, Marta
- Vila Macias, Elena
- Vilagran Viñas, Miquel

AMICS PROTECTORS DE LA CONGREGACIÓ

Estat de comptes

CONCEPTE	COBRAMENTS	PAGAMENTS
SALDO ANTERIOR	6.152,51	
Interessos Bancaris	0,56	120,99
Donatiu J. T.	100,00	
Caixeta dels Dolors	245,69	
Ingrés quotes amics protectors	1.800,00	
Begudes (Hotel Siqués)		80,04
Mateo Ros		232,50
Can Quei (Menjar Músics)		312,00
Fleca Isabel		180,00
Fleca Descamps		145,80
Pastisseria Surroca		477,30
Fotògraf		170,00
Reparació Sant Crist		600,00
Donatiu una devota	10,00	
Donatiu una devota	10,00	
Família Bartoli	20,00	
Abonament Fra. 6TEMS	41,76	
Donatiu per Flors S.M.I.	100,00	
Donatiu Congregants	7,00	
Donatiu D.S.	60,00	
Donatiu Maria Lluïsa Oliveras	10,00	
Donatiu una devota	30,00	
Donatiu Maria Gratacós Jordà	10,00	
Subvenció Consell Comarcal de la Garrotxa	250,00	
Aportació Banc Popular	40,00	
Aportació Cros Cons. Mecàniques	50,00	
Aportació Mañas Tot Fusta	50,00	
Aportació Restaurant Can Quei	50,00	
Aportació Restaurant Curia Reial	50,00	
Aportació Carnisseria Roura	50,00	
Aportació Casa Zafont	50,00	
Aportació Taller Reparacions Antoni Hurtós	50,00	
Aportació Cons. Guardiola, S.A.	50,00	
Aportació Falgarona, S.L.	50,00	
Aportació El Rebost del Comtat de Besalú	50,00	

CONCEPTE	COBRAMENTS	PAGAMENTS
Aportació Electrodomèstics Estarriola	50,00	
Aportació Família Gratacós-Ortiz	50,00	
Aportació Gestoria Bassols	50,00	
Aportació Mas Ventura, S.L.	50,00	
Aportació Mobles i Decoració Iglesias	50,00	
Aportació Pastisseria Surroca	50,00	
Aportació Estació Servei Besalú i Serinyà	50,00	
Aportació Pròxim - Mateu Ros	50,00	
Aportació Renault - Rafel Solà	50,00	
Aportació Restaurant Oliveras/Oliveras Moda	50,00	
Aportació Vicenç Riu i Teixidor	50,00	
Aportació Supermercat J. Vidal	50,00	
Aportació Tallers L. Sanz, S.A.	50,00	
Aportació Transports Juanola	50,00	
Aportació S. Vilarrasa, S.A.	50,00	
Aportació Agro Bosch	50,00	
Aportació Hotel Comte Tallaferro/Fonda Siqués	50,00	
Aportació Yesos Ibèrics, S.A.	50,00	
Aportació família Font	50,00	
Aportació J. Juanola, S.L.	50,00	
Aportació Sacs Plaur, S.A.	50,00	
Aportació Residència Marià	50,00	
Aportació Tallers Mecanitzats Llam, S.L.	50,00	
Aportació Auto Elèctric Besalú, S.L.	50,00	
Aportació Carrocerías Esmi, S.L.	50,00	
Aportació Joan Trull, S.L.	50,00	
Aportació Rost Tecnologia Mecànica	50,00	
Aportació Bobinatges Garrotxa	50,00	
Aportació Fleca Descamps	50,00	
Aportació Instal·lacions X. Portas	50,00	
Aportació BBVA	50,00	
Aportació Fundació Caixa Girona	50,00	

CONCEPTE	COBRAMENTS	PAGAMENTS
Aportació Metalquímia	50,00	
Donatiu Maria Surroca Oller	30,00	
Venda DVD / CD / Imatges	2.220,00	
Pagament Orquestra Costa Brava		1.800,00
Donatiu Francisco Brugué Canal	10,00	
Donatiu M.P.	15,00	
Donatiu Glòria	60,00	
Pagament Ciris		6,00
Donatiu Lluís Rubert i Carme Roura	50,00	
Donatiu Irene Serra	10,00	
Pagament Fra. Mega Expres		73,46
Donatiu família devota	50,00	
Donatiu Juana Llansa	50,00	
Donatiu Josefa M.Z.	300,00	
Pago Fra. 6TMS		69,60
Caixeta donatius església Sant Vicenç	520,00	
Fra. Programació pàgina web dels Dolors		4.246,03
Fra. Gràfiques Alzamora		1.942,84
Donatiu Josep Gómez	50,00	
Donatiu T.P.C. (Palamós)	30,00	
Donatiu una família agraïda	50,00	
Donatiu Joan Balateu Fauro	20,00	
Material neteja		69,60
Fra. Fonda Siqués		122,15
Donatiu una devota	10,00	
Donatiu LL. C. (Premià de Mar)	50,00	
Subvenció Ajuntament Festa dels Dolors	600,00	
Subvenció Ajuntament Manaies/Estaferms	600,00	
Donatiu Joan Grau Font	50,00	
Factura Mas Ventura		113,99
Netejar Mitjons(2) i Roba Estaferms i Varis		190,00
Pagament Fra. Ramon Boix		1.390,43
Girvisual Produccions (Abonament)	1.090,40	
Loteria any 2007	4.273,94	

CONCEPTE	COBRAMENTS	PAGAMENTS
Donatiu Felisa Reig	15,00	
Donatiu família devota B.C.	15,00	
Donatiu Carme Mont Buixeda	10,00	
Donatiu Monserrat A.R.	10,00	
Donatiu devota	50,00	
Donatiu devota N.V.	20,00	
Donatiu família devota	40,00	
Donatiu família devota	500,00	
Donatiu família devota	20,00	
Factura Flors Mare de Déu		546,50
Aportació Secretariat Congregacions de Catalunya		30,00
Segells enviament programes		162,00
Repartiment programes		100,00
Compra marc de fotos (J.R.)		140,00
Pago fotos (Yurian)		250,00
Donatiu una família devota	632,00	
Predicadors i misses difuns		510,00
Donatiu J.T.	200,00	
Pagament Jaume Cristau		240,00
Fotògraf		80,00
Donatiu Pepita Felip	50,00	
Donatiu S.M.I. (Flors Mare de Déu)	60,00	
Família Pla-Gratacós	60,00	
Donatiu una devota	12,00	
Donatiu entrada congregants	5,00	
Donatiu Dolors Roura	50,00	
Donatiu una devota D.P.	20,00	
Donatiu Delfina Adam de Olle	50,00	
Donatiu Amparo Gil	30,00	
Donatiu Abel Narcís de Puig Maurice	50,00	
Donatiu Prior	925,00	
Pagament Fra. l'Artesana		389,00
Pagament Fra. Faixas		26,00
Donatiu un devot	50,00	
TOTAL	24.050,86	14.816,23
SALDO ACTUAL	9.234,63	

Col·laboradors que han fet possible aquest programa:

AJUNTAMENT DE BESALÚ	YESOS IBÉRICOS, S.A.	TALLERS L. SANZ, S.A.
GESTORIA BASSOLS	CONSTRUCCIONS GUARDIOLA, S.A.	INSTAL·LACIONS X. PORTAS
METALQUIMIA, S.A.	CROS CONSTRUCCIONS MECÀNIQUES	BAR-RESTAURANT CÚRIA REIAL
BANCO BILBAO VIZCAYA	EL REBOST DEL COMTAT DE BESALÚ	S. VILARRASA, S.A.
BANCO POPULAR ESPAÑOL	MILAR JOSEP ESTARRIOLA	MECANITZATS J. VENTURA S.L.
CAIXA GIRONA	FAMÍLIA FONT J. JUANOLA, S.L.	HABITACIONS MARIÀ
PRÒXIM-MATEU ROS	MAS VENTURA, S.L.	ESTACIÓ SERVEI (SERINYÀ)
BAR-RESTAURANT CAN QUEI	MOBLES I DECORACIÓ IGLESIAS	TALLERS MECANITZATS LLAM, S.L.
FONDA SIQUÉS	PASTISSERIA SURROCA	JUANOLA TRANSPORTS
HOTEL COMTE TALLAFERRO CAN GÜELL RESORT	RENAULT - RAFEL SOLÀ	AUTO ELÈCTRIC BESALÚ, S.L.
CARNISSERIA ROURA	RESTAURANT OLIVERAS OLIVERAS MODA	CARROCEÍAS ESMI, S.L.
CASA ZAFONT	VICENÇ RIU I TEIXIDOR	JOAN TRULLS, S.L.
FAMÍLIA GRATACÓS-ORTIZ	SACS PLAUR, S.A.	ROST TECNOLOGIA MECÀNICA
PLANA-HURTÓS ENGINYERS, SLP	SUPERMERCAT J. VIDAL	FLECA DESCAMPS
FALGARONA, S.L.	AGRO BOSCH	MAÑAS TOT EN FUSTA
		BOBINATGES GARROTXA
		GERMÁN PERRUQUERS (BANYOLES)
		BANC SABADELL

Altres col·laboradors:

AJUNTAMENT DE BESALÚ	DIPUTACIÓ DE GIRONA
NOVETATS CARME	METALQUIMIA, S.A.
FONDA SIQUÉS	ALBERT CUEVAS (ESTANC)
TALLERS L. SANZ	FAMÍLIA DE SOLÀ-MORALES
CONSELL COMARCAL DE LA GARROTXA	